

Voorzitter

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Voor ons geldt hetzelfde. Laten wij er morgen over praten in het al geplande AO.

De **voorzitter**: Mijnheer Algra, er is deze week absoluut geen tijd. Ook volgende week wordt het heel moeilijk. Ik geef u dan ook dringend in overweging om het gevraagde debat in een commissievergadering te houden.

De heer **Algra** (CDA): Wij hebben dit in de CDA-fractie uitgebreid besproken. Mijn fractie heeft steeds een duidelijk onderscheid gemaakt tussen invoering van de Wabo enerzijds en handavingsstructuur anderzijds. Wij houden vast aan ons verzoek om zo spoedig mogelijk een spoeddebat te houden met de minister over dit onderwerp.

De **voorzitter**: Ik kan voorlopig echter niets voor u doen. U ziet ook de Kameragenda.

De heer **Algra** (CDA): U kunt heel erg uw best doen.

De **voorzitter**: Dat doe ik graag, maar ik denk dat u beter de kans kunt grijpen die de leden u bieden om de zaak morgen te bespreken. Als u dat niet doet, zet ik het verzoek gewoon op de lijst.

De heer **Algra** (CDA): Graag. De bedoelde leden wijzen namelijk op een AO over een ander onderwerp. Wij willen specifiek spreken over de invoeringsdatum van de Wabo.

De **voorzitter**: Ik maak er een notitie van. Het woord is aan mevrouw Leijten.

Mevrouw **Leijten** (SP): Voorzitter. De staatssecretaris noemt de hypothecaire lening voor een zorgbestuurder onbegrijpelijk. Zij zegt dat zij de wet gaat aanpassen om het toezicht te versterken, maar toezicht is hierbij nu juist het probleem. Ik wil de staatssecretaris hierover graag interpelleren.

De **voorzitter**: Voor u geldt hetzelfde als wat ik zojuist in het algemeen heb gezegd: ik zou niet weten wanneer ik dit moet plannen.

Mevrouw **Agema** (PVV): Voorzitter. Wij steunen dit verzoek.

De **voorzitter**: Er is dan voldoende steun. Uw verzoek komt op het lijstje, mevrouw Leijten. Op dit moment kan ik niet meer doen.

Het woord is aan mevrouw Agema.

Mevrouw **Agema** (PVV): Voorzitter. Viroloog Ab Osterhaus heeft aandelen in het bedrijf dat het griepvacin ontwikkelt en is ook regeringsadviseur. Daarom wil ik hierover graag met spoed discussiëren met de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De heer **Atsma** (CDA): Voorzitter. Is het niet verstandig, omdat de heer Osterhaus op veel terreinen actief is, dat de regering eerst een brief aan de Kamer stuurt en dat wij vervolgens bekijken of er aanleiding is voor een debat?

De **voorzitter**: Dat is een ander voorstel.

De heer **Zijlstra** (VVD): Voorzitter. Over zoiets belangrijks kan wat ons betreft geen enkele onduidelijkheid bestaan. De berichten zijn redelijk vergaand, dus wij wisselen hierover graag van gedachten met de minister, net als de PVV-fractie.

De heer **Van Gerven** (SP): Voorzitter. Volgende week is er een debat over het geneesmiddelenbeleid. Hierbij kan de kwestie-Osterhaus ook aan de orde komen. Ik wijs ook op de initiatiefnota van mevrouw Kant met 25 voorstellen, waarin onder andere over dit probleem wordt gesproken. Deze nota kan er ook bij worden betrokken.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Wij steunen het verzoek om een brief en snel daarna een debat. Als dit in dat algemeen overleg kan, lijkt mij dat prima, zeker vanwege het probleem op de plenaire agenda. Hoe sneller, hoe beter.

De **voorzitter**: Mevrouw Agema, ik zou u dringend in overweging willen geven om dit, als het kan, toe te voegen aan een AO dat er bij past, want ik heb echt geen ruimte op de agenda. Ik maak geen plannen.

Mevrouw **Agema** (PVV): Het AO van volgende week over geneesmiddelen is al erg vol met een groot aantal actuele onderwerpen, waaronder de problemen rond apothekers. Ik wil graag hier zo spoedig mogelijk een spoeddebat houden.

De **voorzitter**: U komt op het lijstje.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 29 september 2009 over de **Nederlandse inzet in de VN-Mensenrechtenraad over het rapport-Goldstone**

De **voorzitter**: Ik heb nog geen sprekerslijst gezien, maar ik begrijp dat ik het woord moet geven aan de heer Van Bommel. Ik zie de minister nog niet zitten, dus die moeten wij even gaan zoeken. Na de heer Van Bommel spreken de heer Pechtold, de heer De Roon, mevrouw Peters en de heer Nicolai. Ik hanteer hierbij iets wat sterk lijkt op een kerstregime. U krijgt gelegenheid tot het indienen van moties maar niet voor onderlinge discussies. De minister is er nog niet; wij wachten even tot hij er is.

De heer **Van Bommel** (SP): Voorzitter. Zojuist heeft de commissie voor Buitenlandse Zaken gesproken over het rapport van de commissie-Goldstone. Die commissie heeft mogelijke mensenrechtenschendingen in het Gazaconflict tussen Israël en de Palestijnen – men kan zeggen: tussen Israël en Hamas – onderzocht en daarover een rapport uitgebracht. Dat rapport wordt deze week besproken in de Mensenrechtenraad. Nederland is tijdelijk lid van de Mensenrechtenraad en zal daar een standpunt over het rapport-Goldstone innemen.

Een van de aanbevelingen is dat er nader onderzoek gedaan wordt door betrokken partijen naar het eigen handelen. Dat is een van de aanbevelingen van het

Van Bommel

rapport-Goldstone. Maar de commissie noemt als suggestie ook een paar randvoorwaarden, waarvan ik vind dat ze serieus genomen moeten worden. Daarom dien ik de volgende moties in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat op verzoek van de VN een factfinding-missie over het conflict in Gaza is uitgevoerd onder leiding van de heer Goldstone;

constaterende dat dit rapport deze week op de agenda van de Mensenrechtenraad staat;

verzoekt de regering, in de Mensenrechtenraad expliciet uit te spreken dat het wenselijk is om een internationale commissie van deskundigen in internationaal humanitair recht in te stellen om te berichten over vorderingen in een onderzoek naar mogelijke schendingen van het internationaal humanitair recht,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Van Bommel en Peters. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 307 (23432).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat op verzoek van de VN een factfinding-missie over het conflict in Gaza is uitgevoerd onder leiding van de heer Goldstone;

constaterende dat dit rapport deze week op de agenda van de Mensenrechtenraad staat;

verzoekt de regering, in de Mensenrechtenraad expliciet uit te spreken dat het wenselijk is dat de situatie in Gaza wordt doorverwezen naar de aanklager van het Internationaal Strafhof indien niet binnen zes maanden door Israël en de Palestijnse Autoriteit geloofwaardige onderzoeken worden gestart naar mogelijke schendingen van het internationaal humanitair recht,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Van Bommel en Peters. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 308 (23432).

De heer **De Roon** (PVV): Voorzitter. Aan het rapport van de factfindingcommissie-Goldstone kleven vele gebreken.

Het is samengesteld door een commissie waarvan één lid zich al bij voorbaat bevooroordeeld tegen Israël heeft uitgelaten. Het rapport is ook buitengewoon onevenwichtig. Kern van de zaak is dat het belangrijkste fact, feit, niet is gevonden door de commissie-Goldstone. Ik doel op het feit dat Hamas aan de lopende band mensenrechtenschendingen heeft gepleegd door raketten en mortieren af te vuren op Israëlische burgers vanuit posities te midden van burgers in Gaza. Ik doel vooral op het feit dat het handvest van Hamas uitdrukt dat het een antisemitische organisatie is. Dit betekent dus dat het bestaan van Hamas in strijd is met de mensenrechten. Dat belangrijke feit heeft de commissie-Goldstone niet gevonden en dat heeft geleid tot een onevenwichtig rapport. Vandaar dat ik de volgende motie indien.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering, tijdens de VN-Mensenrechtenraad kenbaar te maken dat Nederland het Goldstonerapport als bevooroordeeld en eenzijdig beschouwt, en naar de prullenbak verwijst,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid De Roon. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 309 (23432).

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Voorzitter. Twee weken geleden, tijdens een conferentie in Den Haag bij het ministerie van Buitenlandse Zaken, sprak de minister van Buitenlandse Zaken – toen het ging over transitional justice – de mooie woorden dat vrede en gerechtigheid hand in hand gaan en dat zonder gerechtigheid voor oorlogsmisdaden er helemaal geen vrede mogelijk is.

Vanochtend hadden wij het debat over de Gazaoorlog en over de bevindingen inzake oorlogsmisdaden en mogelijk misdaden tegen de menselijkheid die daarin zijn begaan. Ook in dat proces gaan die woorden van de minister op. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de regering van mening is dat de discussie over het Goldstonerapport in de Mensenrechtenraad thuishoort, maar dat zij behandeling van het rapport in andere internationale gremia in de toekomst "niet uitsluit";

verzoekt de regering, niet in te stemmen met resoluties, ingediend in de Mensenrechtenraad, die een toekomstige

Peters

gang naar de VN-Veiligheidsraad of het Internationale Strafhof uitsluiten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Peters. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 310 (23432).

Mevrouw **Peters** (GroenLinks): Het algemeen overleg dat wij hadden werd niet helemaal voltooid op het punt van schadeloosstelling. Ook schadeloosstelling is ontzettend belangrijk om partijen die vrede moeten sluiten weer met elkaar in verzoening te brengen. Goldstone doet daarover een goede aanbeveling. Ik dien hierover de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat tijdens de Gazaoorlog door Israël vele Palestijnse bedrijfs- en privébezittingen van burgers zijn vernietigd;

overwegende dat vaststelling van de juridische aansprakelijkheid voor compensatie voor de geleden Palestijnse schade nog lang op zich zal laten wachten en dat dit een herstart van de economie in Gaza belemmert;

overwegende dat het Goldstonerapport de aanbeveling doet om met de internationale gemeenschap een fonds op te richten om Palestijnen financieel te compenseren voor hun geleden schade tijdens de Gazaoorlog;

verzoekt de regering, in de Mensenrechtenraad en elders te pleiten voor het belang van spoedige schadeloosstelling en de oprichting van een dergelijk fonds,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Peters. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 311 (23432).

De heer **Nicolaï** (VVD): Voorzitter. Wij hebben zojuist een verhelderende discussie gevoerd over het rapport-Goldstone. Wat mij betreft, is één punt onvoldoende duidelijk geworden. Bevorderd wordt dat de Mensenrechtenraad Israël en de andere partij, de Palestijnse autoriteit, oproept om nader onderzoek te doen naar de bevindingen van Goldstone. Daarbij wordt gefocust op de individuele strafrechtelijke gang van zaken. Een aantal ernstige strategische beschuldigingen uit Goldstone zou aldus onbehandeld blijven. Om te bevorderen dat ook dat van beide kanten plaatsvindt, dien ik de volgende motie in. In Israël zou dat bijvoorbeeld kunnen gebeuren in de vorm van een staatscommissie of door een parlementair onderzoek.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de bevindingen in het Goldstonerapport in de Mensenrechtenraad besproken zullen worden;

overwegende dat het rapport verontrustende bevindingen bevat ten aanzien van het optreden van beide partijen in de context van de oorlog in Gaza;

verzoekt de regering, te (laten) bevorderen dat beide partijen hier nader onderzoek naar doen, niet alleen naar individuele strafrechtelijke zaken, maar ook naar de strategische aspecten van het optreden zoals genoemd in het rapport, en daarover aan de Mensenrechtenraad te laten rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Nicolaï, Van Dam, Pechtold, Van Bommel, Haverkamp en Peters.

Zij krijgt nr. 312 (23432).

De heer **Van Dam** (PvdA): Voorzitter. Nederland is een groot voorvechter van het internationaal recht. De behandeling van het rapport van de commissie-Goldstone door de regering doet daaraan recht. De regering stelt dat het onderzoek van de commissie-Goldstone een vervolg moet krijgen. Het lijkt mij goed dat de Kamer dat markeert. Vandaar mijn eerste motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de commissie-Goldstone diverse feiten heeft onderzocht in de context van de oorlog in Gaza begin dit jaar waarbij in zijn ogen sprake is geweest van oorlogsmisdaden en mogelijk misdaden tegen de menselijkheid;

ondersteunt het standpunt van de regering dat aan dit onderzoek een vervolg gegeven moet worden;

verzoekt de regering, in de besprekingen in de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties te pleiten voor een resolutie waarin:

- alle partijen worden gewezen op hun plicht om de betreffende beschuldigingen te onderzoeken en verantwoordelijken te vervolgen;
- de partijen een halfjaar de tijd krijgen om deze onderzoeken uit te voeren, waarna over de uitvoering van deze onderzoeken dient te worden gerapporteerd aan de Mensenrechtenraad;
- wordt uitgesproken dat de Mensenrechtenraad vervolgstappen zal ondernemen indien een van de

Van Dam

partijen in gebreke blijft bij het naar behoren onderzoeken van de beschuldigingen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Van Dam. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 313 (23432).

De heer **Van Dam** (PvdA): Voorzitter. Het tweede punt dat na het algemeen overleg resteert, betreft de blokkade van de Gazastrook. Door de commissie-Goldstone zowel als door onze regering wordt deze bestempeld als strijdig met het internationaal recht. Het levert natuurlijk vooral een drama op voor de onschuldige burgers die in Gaza wonen. Via de volgende motie wil ik de regering verzoeken om stappen te ondernemen om ervoor te zorgen dat deze blokkade wordt opgeheven.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de blokkade van de Gazastrook door Israël niet alleen in strijd is met het internationaal recht, maar vooral de economische en humanitaire situatie in de Gazastrook onder druk zet;

overwegende dat de Nederlandse regering van mening is dat de volledige opening van de grenzen van de Gazastrook cruciaal is voor de Gazaanse bevolking;

constaterende dat ondanks herhaalde oproepen om mensen en goederen weer doorgang te geven, Israël nog altijd volhardt in de blokkade;

verzoekt de regering, met een voorstel te komen tot concrete stappen om Israël verder onder druk te zetten om spoedig een einde te maken aan de blokkade,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Van Dam en Peters. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 314 (23432).

We wachten even totdat de bewindspersonen beschikken over de teksten van de moties.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Minister **Verhagen**: Voorzitter. Ik dank de Kamer voor de geleverde inbreng. We hebben vanochtend uitvoerig gesproken over de inzet van de Nederlandse regering met betrekking tot het rapport-Goldstone en de behandeling daarvan in de Mensenrechtenraad. Ik heb daarbij duidelijk gemaakt dat Nederland, net als andere EU-lidstaten en ook bijvoorbeeld de Verenigde Staten, de partijen zal oproepen om een geloofwaardig onderzoek

te doen naar de beschuldigingen inzake oorlogsmisdrijven die het leger of Hamas zou hebben begaan in Gaza. Tegelijkertijd hebben wij daarbij duidelijk gemaakt dat zulk onderzoek ook het vredesproces in het Midden-Oosten ten dienste zou moeten zijn en ook in die zin behulpzaam zou kunnen zijn als daarmee het vertrouwen wordt vergroot.

Het is helder dat Hamasleiders ook een verantwoordelijkheid hebben om beschuldigingen te onderzoeken en dat zij een einde moeten maken aan het bestoken van burgerdoelen en het gebruiken van burgers als menselijk schild. Wij zullen in de discussie in de Mensenrechtenraad dus beide partijen oproepen om passende juridische onderzoeken te doen en betekenisvolle verantwoordingsmechanismen te gebruiken voor onderzoek naar en opvolging van geloofwaardige beschuldigingen. Dat brengt mij tot het volgende oordeel over de ingediende moties.

Als eerste kom ik op de motie-Van Bommel/Peters op stuk nr. 307 betreffende een internationale commissie van deskundigen. Wij ontraden aanneming van deze motie, omdat wij van mening zijn dat partijen zelf het onderzoek hebben te verrichten naar deze beschuldigingen. Voorts vinden wij dat de Mensenrechtenraad zelf later zal moeten beslissen over een follow-up. Het instellen van een internationale commissie van deskundigen op dit punt wijzen wij derhalve op dit moment af. Derhalve ontraad ik deze motie.

In motie op stuk nr. 308 wordt gesteld dat de situatie in Gaza nu reeds moet worden doorverwezen naar het Strafhof. Ook deze motie ontraden wij, met dezelfde redenering. Partijen horen zelf geloofwaardig onderzoek te verrichten en schuldigen te bestraffen. Dat hoort behandeld te worden in de Mensenrechtenraad.

Dan de "prullenbakmotie" van de heer De Roon; hij wil het rapport in de prullenbak deponeren. Wij ontraden de motie, want ze is even ongenueanceerd als provocerend. Zoals vanochtend ook in het debat is gewisseld, vinden wij uiteraard dat ernstige beschuldigingen serieus genomen moeten worden, maar ook dat ze een serieus onderzoek vergen. Bij voorbaat staat niet vast dat beschuldigingen waar zijn, maar om het rapport meteen in de prullenbak te gooien bij zulke ernstige beschuldigingen, vinden wij onverantwoord.

Mevrouw Peters stelt in haar motie op stuk nr. 310 dat de regering niet mag instemmen met resoluties die een toekomstige gang naar de Veiligheidsraad of het Strafhof uitsluiten. Ook deze motie ontraden wij. Het is nu eerst zaak dat Israël en de Palestijnse autoriteiten dit onderzoek verrichten. Het zou naar onze mening het Midden-Oostenvredesproces hinderen als wij nu al een dergelijke opstelling kiezen.

De motie op stuk nr. 311 zal door collega Koenders van commentaar worden voorzien.

De motie-Nicolai c.s. zien wij zeer duidelijk als ondersteuning van het beleid zoals dat door de Nederlandse regering verwoord wordt. Wij vinden dat beide partijen op geloofwaardige wijze nader onderzoek moeten doen. De suggestie om niet alleen individuele strafrechtelijke zaken, maar juist ook de strategische aspecten, zoals genoemd in het rapport, te onderzoeken, vinden wij juist. Om daarover daarna aan de Mensenrechtenraad te laten rapporteren, is ook onzes inziens de juiste weg.

De motie-Van Dam over het rapport-Goldstone en de bespreking in de Mensenrechtenraad zie ik in principe als

Verhagen

ondersteuning van ons beleid. Zowel de behandeling in de Mensenrechtenraad als de rapportage in de raad en het naar aanleiding daarvan bezien of nadere vervolgstappen genomen moeten worden, lijkt ons juist. Wat de tijdslimiet van een halfjaar betreft, vind ik het van het grootste belang om een meerderheid in de Mensenrechtenraad te krijgen om dit onderzoek en de rapportage, plus eventuele vervolgstappen, door de raad te laten uitvoeren. Dat vind ik het meest wezenlijk. In die zin beschouw ik de motie als ondersteuning van het beleid, maar pin mij niet vast op de exacte tekst. Het gaat mij er ook om dat wij een meerderheid in de Mensenrechtenraad krijgen.

Ik kom te spreken over de motie over Gaza. Ik heb inderdaad tijdens het debat gezegd dat de huidige toestand vooral de economische en humanitaire situatie in de Gazastrook onder druk zet. De indianers kiezen in de motie een iets andere bewoording, die ik voor hun rekening laat. Uw inzet om te komen tot een voorstel om tot concrete stappen te komen om Israël verder te bewegen een einde te maken aan de blokkade, zie ik als ondersteuning van het beleid. Ik wijs erop dat een van die elementen ook samenhangt met het voorkomen van wapensmokkel. Het is bekend dat de Nederlandse regering samen met het Verenigd Koninkrijk, Denemarken en andere landen actief is om dat te bewerkstelligen. Willen wij dit werkelijk kunnen realiseren, dan betekent het niet alleen het openen voor de grenzen voor humanitaire en economische goederen, maar ook het sluiten daarvan voor wapensmokkel. Die combinatie moet er wel in zitten. Indien ik deze motie zo kan lezen, zie ik haar als een ondersteuning van het beleid.

□

Minister **Koenders**: Voorzitter. Ik geef graag een oordeel over de motie van mevrouw Peters over het belang van spoedige schadeloosstelling en de oprichting van een fonds daarvoor. De regering heeft vanmorgen heel goed duidelijk gemaakt dat zij het Goldstonerapport serieus neemt. De partijen moeten vervolgens zorgen dat er juridisch adequaat wordt gehandeld. Ik zie compensatie als element daarvan. Ik sta sympathiek ten opzichte van schadeloosstelling, maar ik zeg er wel bij dat die gegeven moet worden door de partijen die verantwoordelijk zijn voor misdaden. Die compensatie moet dus betaald worden door degenen die na onderzoek bleken schuldig te zijn. Dat vind ik echt essentieel. Daarom hebben wij ook gezegd dat het rapport belangrijk is, maar ook de juridische afhandeling daarvan.

Ik vind dat de mensen schadeloos moeten worden gesteld. Ik ben zelf in de Gazastrook geweest. Ik heb de verschrikkingen en de enorme vernietiging daar gezien. Natuurlijk horen mensen schadeloosgesteld te worden, maar dit kan alleen als de partijen die daarvoor verantwoordelijk zijn, niet ontslagen worden van die verantwoordelijkheid. Ik heb dat met de heer Goldstone besproken toen ik in de Gazastrook was. Ik vind het niet aan Nederland of aan andere partijen om dat ineens via een internationaal fonds allemaal te gaan betalen. Dat neemt niet weg dat de Nederlandse regering – dat heb ik vanmorgen ook gezegd – zich verantwoordelijk voelt voor de humanitaire situatie en de opbouw van de programma's, ook in de Gazastrook. Je staat daarbij echter voor een dilemma. Zolang er geen permanente vredesovereenkomst is, kan het niet zo zijn dat er steeds

weer fondsen komen die vernietigd worden door de ene of door de andere partij.

Ik sta sympathiek tegenover het idee van schadeloosstelling, maar die moet het gevolg zijn van juridische actie door partijen. Ik ben niet voor de oprichting van een fonds waarmee die partijen in feite ontslagen worden van het betalen van schadeloosstelling, waardoor de internationale gemeenschap dit moet doen. In die zin wil ik aanneming van de motie ontraden.

De beraadslaging wordt gesloten.

□

De **voorzitter**: Ik dank beide ministers voor hun oordeel over de moties. Ik zie dat de leden inmiddels de aanvullende stemmingslijst in hun bezit hebben. Dan kunnen wij gaan stemmen. Ik wacht even tot alle bankjes zijn gevuld.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het spoeddebat over de **Winkeltijdenwet**, te weten:

- de motie-Van der Ham over een visie op het begrip "toerisme" (31728, nr. 17);
- de motie-Graus over afzien van de aanpassing van de Winkeltijdenwet (31728, nr. 18).

(Zie vergadering van 22 september 2009.)

In stemming komt de motie-Van der Ham (31728, nr. 17).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, D66, de PvdD en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Graus (31728, nr. 18).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdD, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **het aalbeheerplan**, te weten:

- de motie-Graus/Fritsma over de Nederlandse palingvissers (32123-XIV, nr. 5);
- de motie-Graus/Fritsma over het door de palingvisserijsector voorgedragen aalbeheerplan (32123-XIV, nr. 6);
- de motie-Graus/Fritsma over toezicht op en handhaving van maatregelen tegen visstropen (32123-XIV, nr. 7);
- de motie-Polderman/Van der Vlies over een financiële compensatie voor het inkomensverlies ten gevolge van het vangstverbod (32123-XIV, nr. 8);
- de motie-Dibi/Van Gent over de financiële gevolgen van de najaarssluiting voor de palingvisserij (32123-XIV, nr. 9);